

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені В. Н. КАРАЗІНА

УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ВАЛЕОЛОГІВ

**ВАЛЕОЛОГІЯ: СУЧАСНИЙ СТАН,
НАПРЯМКИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Матеріали
ХІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

10 квітня — 11 квітня 2014 року

Харків – 2014

УДК 504.75: 574.2 + 37.013.2 : 613
ББК 76.2

Валеологія: сучасний стан, напрямки та перспективи розвитку /
Матеріали XII міжнародної науково-практичної конференції, 10 квітня – 11
квітня 2014 р., Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. — 247 с.

ISBN 978-966-285-094-9

*Рекомендовано до друку Вченою Радою філософського факультету
протокол №4 від 21 березня 2014 р.*

Конференція зареєстрована як міжнародна в Українському інституті
науково-технічної й економічної інформації, м. Київ, посвідчення про
реєстрацію № 227 від 29 квітня 2014 р.

Конференція проводиться з ініціативи Міністерства освіти і науки
України, Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна і
Української асоціації валеологів з метою обговорення останніх досягнень
науки про здоров'я — валеології, актуальних питань валеологічної освіти
та оздоровлення населення, підготовки валеологів, нагальних проблем, що
постають перед цим науковим напрямком і визначення шляхів їх
розв'язання.

Редакційна колегія: М. С. Гончаренко (головний редактор),
В. Л. Кулініченко, Л. В. Васильєва, О. О. Коновалова, В. І. Шахненко.
Адреса ред. колегії: м. Харків, майдан Свободи, 6, к. 396.

УДК 504.75: 574.2 + 37.013.2 : 613
ББК 76.2

ISBN 978-966-285-094-9

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2014
© Українська асоціація валеологів, 2014

Песоцкая Л.А., Глухова Н.В. Экспресс-оценка биологической активности воды методом классической кирлианографии.....	162
Пеценюк А.М. Формула здорового життя.....	164
Пивоварчук В.С. Особенности обучения интегративному валеологическому методу «КОНСТРУКТОР ЗДОРОВЬЯ» TM по управлению здоровьем индивида против распространённых заболеваний.....	167
Позднякова Г.О. Методичні засади формування професійної компетентності майбутніх вчителів основ здоров'я.....	170
Полковенко О.В. Проблема синдрому емоційного вигорання в сучасному суспільстві.....	171
Прасол С.Д. Духовность веры и знания в культуре здоровья личности и общества...	175
Пристинський В.М., Пристинська Т.М., Гришин М.Ю. Рухова активність як чинник забезпечення психосоматичного здоров'я людини.....	179
Редька І.В., Водяха Л.В. Електроенцефалографічний скринінг школярів з зоровими дисфункціями.....	181
Рибалка О.Я. Формування культури здоров'я дітей - актуальна проблема сучасної сім'ї.....	183
Сасенко Г.М., Серединська Г.І., Петренко Т.Ф., Шевчук В.П. Народознавство як спосіб формування громадянських якостей особистості.....	187
Самохвалов В.Г., Булынина О.Д., Исаева И.Н., Сокол Е.Н., Васильева О.В. Зависимость морфологических показателей от типа функциональной асимметрии.....	191
Самохвалов В.Г., Булиніна О.Д., Бурбига В.А., Васильєва О.В., Шенгер С.В. Особливості самоконтроля в спілкуванні у осіб з різним типом функціональної асиметрії.....	194
Самохвалов В.Г., Исаева И.Н., Кармазина И.С., Булынина О.Д., Сокол Е.Н., Григоренко Н.В. Особенности самооценки сосудистых реакций при артериальной гипотонии у лиц молодого возраста.....	196
Самохвалов В.Г., Сокол О.М., Булиніна О.Д., Исаєва І.М., Ковальов М.М., Зеленська Г.М. Індивідуально-типологічні фактори психофізіологічної адаптації студентів-медиків до процесу навчання.....	198
Семенова М.О. Здоров'я людини як одна зі споживчих цінностей розвинутого суспільства.....	200
Тараненко Р.К. Проблеми українського інклюзивного освітнього середовища.....	202
Татарникова Л.Г. Эволюция валеологии в эпоху восхождения России в ноосферном пространстве культуры.....	205
Твердохлеб Н.М. Формирование здорового образа жизни школьников в процессе подготовки учителей.....	207
Темченко В.О., Тимченко Г.М. Дослідження адаптації школярів, які займаються східними єдиноборствами, до дії фізичних навантажень.....	209
Ткачова Н.О., Гацуцова В.В. Професійне здоров'я майбутнього вчителя.....	212
Товкун Л.П. Комп'ютерна залежність як негативний чинник впливу на здоров'я сучасних школярів.....	214
Усенко А.А., Кижаев С.А. Рассмотрение явления «смерть» с точки зрения нетрадиционной медицины и эзотерической практики.....	216
Харченко Л.Т., Кижаев С.А. Информационно-волновой метод в практике врача терапевта.....	219
Чикало Т.М., Марцинишин Ю.Д. Электрокинетическая активность клеток буккального эпителия у студентов при приеме концентратов воды «МАРЦИНИШИН»	222

Самохвалов В.Г.¹, Сокол О.М.², Булиніна О.Д., Исаєва І.М.,
Ковальов М.М., Зеленська Г.М.

¹Харківський національний медичний університет, зав. кафедри фізіології,
професор, доктор наук

²Харківський національний медичний університет, ас. кафедри фізіології,
магістр медицини
saninaelena29@mail.ru
068-610-88-92

ІНДИВІДУАЛЬНО-ТИПОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ДО ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Вивчення психофізіологічної адаптації студентів-медиків до процесу навчання має велике теоретичне і практичне значення.

Успішна адаптація студентів до умов навчання і вимог наступної професійної діяльності є не тільки ознакою психічного здоров'я і показником зрілості особистості, але є гарантом наступного повноцінного фахового і особистісного зросту. Сучасною наукою накопичена велика кількість даних досліджень щодо впливу властивостей темпераменту на формування індивідуального стилю діяльності, побудову відношень з оточенням, схильність до розвитку індивідуальних донозологічних психофізіологічних порушень у відповідь на тяжкі умови життя і діяльності.

Особлива доцільність використання диференційного підходу щодо дослідження процесу психофізіологічної адаптації студентів вищих учбових закладів зумовлена специфікою розвитку особистості у юнацькому віці. На думку ряду авторів, у першу половину життя сукупність стійких якостей психофізіологічного типу має більш визначну вагу ніж у другій половині. Дослідження впливу стійких властивостей темпераменту на адаптацію, формування стилю навчання й спілкування, професійні переваги мають велике значення щодо оптимізації процесу підготовки фахівців у вищих медичних учбових закладах. Диференційний підхід до оцінки особистості майбутнього лікаря надає можливість адекватно співвідносити індивідуальні характеристики людини, стратегії психофізіологічної адаптації та відповідні їм методи педагогічного, виховного, психологічного, у тому числі корекційного (розвиткового) впливу на особистість. Рішення даної проблеми дозволить підвищити якість навчання за фахом, буде сприяти успішній професійній адаптації, забезпечить раціональне застосування здібностей і ресурсів особистості кожного студента.

Метою дослідження було вивчення особливостей психофізіологічної адаптації студентів-медиків, які мають різні властивості темпераменту, на основних етапах навчання.

Відповідно мети були визначені завдання дослідження:

1. Надати експериментальне обґрунтування правомірності анкетування за Д.Кейрсі щодо діагностики стійких властивостей і типів темпераменту і дослідити можливості використання його з метою оптимізації адаптаційних процесів і підвищення якості підготовки спеціалістів на етапах їх навчання в вузі.

2. Вивчити індивідуальні психофізіологічні, комунікативно-поведінкові особливості і ефективність учбової діяльності студентів з різними властивостями темпераменту на основних етапах адаптації.

Дослідження було проведено на 89 студентах (47 дівчатах і 42 юнаках) 2-го и 5-го курсу, які навчаються у ХНМУ.

На першій стадії психофізіологічної адаптації до умов навчання (другий курс) у студентів медичного вузу на підставі запитів соціального оточення і вимог майбутньої фахової діяльності розвиваються переважно організаторські здібності, вольові риси та авторитарні моделі взаємодії. На заключних етапах адаптації (п'ятий курс) основні напрямлення особистісного зросту студентів обумовлюються розвитком якостей морально-емоційного напрямку, фахових рис лікаря.

Психофізіологічна адаптація студентів медичного вузу являє собою тривалий і багаторівневий процес, основними проявами якого є результати навчальної діяльності; соціальний статус і особливості міжособистісної взаємодії; специфіка спрямованості, світогляду та мотиваційних характеристик; співвідношення реальних, соціальних, ідеальних і професійних компонентів "Я-концепції", внутрішня психологічна проблемність.

Залежно від своїх базових індивідуальних якостей студенти реалізують істотно різні стратегії (індивідуальні стилі), що призводять до подібного рівня адаптованості до завершення навчання.

Існують властивості темпераменту, що затрудняють адаптацію людини, їх носія, до умов навчання у медичному вузі і зумовлюють необхідність психологічної корекції.

Висновки:

1. Дослідження показали на ефективність застосування типологічного опитувальника темпераменту Д.Кейрсі при проведенні заходів психодіагностики та дослідження індивідуальної і групової психофізіологічної адаптації до процесу навчання.

2. Властивості темпераменту студентів впливають на формування стилю спілкування, способи пізнавальної і навчальної діяльності, мотиваційні характеристики і ціннісні орієнтації, схильність до формування специфічних психологічних проблем і дезадаптивних зрушень в ситуаціях підвищених навантажень, потреба в диференційованих видах психологічної допомоги.